

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Читаю

Пишу

Розмірковую

НОВА
УКРАЇНЬСКА ШКОЛА

1
КЛАС

І. О. Большакова,
М. С. Пристінська

Навчання грамоти

Навчальний зошит

Частина 3.1

**Схвалення для використання у загальноосвітніх навчальних закладах,
які працюють в межах дослідно-експериментальної роботи Всеукраїнського рівня за темою
«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти
в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти»,
підтверджується відповідним листом ІМЗО
(www.ranok.com.ua/grifi_mon.html)**

Рецензенти:

А. М. Костогриз, учитель початкових класів Решетилівської ЗОШ І ступеня;
Т. В. Водозазська, канд. пед. наук, старший викладач кафедри
менеджменту освіти Полтавського обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського

Інформаційні партнери проекту:
громадська організація «Глобал Офіс»;
громадська організація «ЕдКемп Україна»

Большакова І. О.

Б79 Навчання грамоти. 1 клас. Навчальний зошит : У 4 ч. Ч. 3.1 / І. О. Большакова, М. С. Пристінська. —
Харків : Вид-во «Ранок», 2018. — 40 с. : іл.

ISBN 978-617-09-3834-3

УДК 37.016:003-028.31

**Разом дбаємо
про екологію та здоров'я**

ISBN 978-617-09-3834-3

© Большакова І. О., Пристінська М. С., 2018
© Рибцова О. А., ілюстрації, 2018
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2018

Дорогі друзі!

Ви продовжуєте подорожувати країною знань. Вашим путівником у подорожі знову буде навчальний зошит. Разом із ним ви навчитеся читати, писати, міркувати, висловлювати свої думки, спілкуватися.

У зошиті ви знайдете:

- пізнавальні тексти для читання, переказу, обговорення;
- чудові малюнки для розглядування, домальовування, розфарбовування;
- цікаві завдання, які можна виконувати самостійно, разом із друзями або з батьками.

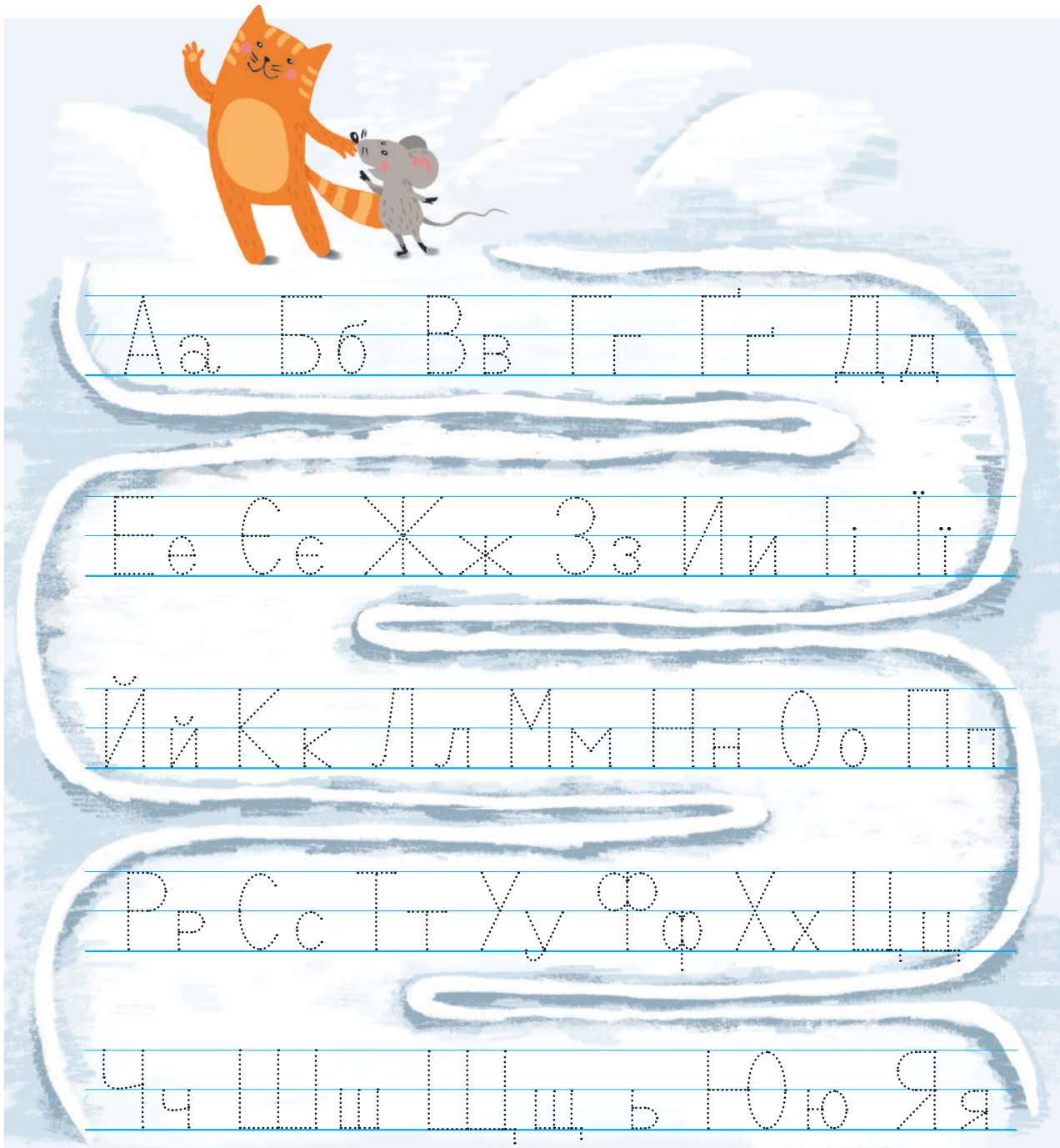
Отже, на вас чекають нові зустрічі та надзвичайні відкриття. Тож будьте уважними, спостережливими, старанними. Візьміть із собою наполегливість, кмітливість, фантазію — і вирушаймо!

Автори

АБЕТКА

Абетку ти береш до рук.
Абетка — ключ до всіх наук,
До всіх історій чарівних,
І таємничих, і смішних.
Рушаймо! Ось вона, твоя
Стежиночка від **А** до **Я**.

Григорій Фалькович

1

Прочитай. Порівняй вірш і малюнок. Знайди схоже і відмінне.

Але й снігу намело —
Стало біле все село!
Біла стежка, біла річка,

Біла вишня

і смерічка

Біла хата, білі коні...

Тільки носики червоні.

Леонід Куліш-Зіньків

2

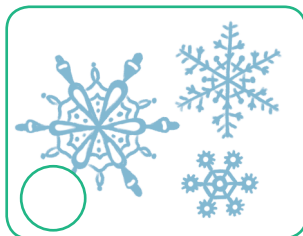
Визначаємо тему тексту. «Зайві» речення

У нас живе кіт. Ми назвали його Сніжком. Він білий і пухнастий, наче сніг. *Сніг* — це опади у вигляді сніжинок. Слово *опади* утворилося від слова *падати*. Сніжок любить гратися клубком ниток. Я годую Сніжка молоком.

- Познач тему тексту. Поясни свою думку.

Котик Сніжок

Сніг

Зима

С с

са со су си сі се
ас ос ус ис іс ес

1

Прочитай. З'єднай малюнки з відповідними словами. Закресли «зайвий» малюнок.

сани	собака	сад	сонце	сон
соми	сорока	сік	сонечко	сонний
сова	солома	суп	слово	сонник
село	соловей	сир	словник	соня

2

Тема тексту. Заголовок

Як сплять тварини?

Ти спиш у своєму ліжечку. Кажани

сплять у печерах униз головою. Чаплі

—

посеред озера на одній нозі. Корови

сплять у корівнику стоячи. Стрижі

сплять

у польоті. А як сплять коти?

3

Прочитай. Розфарбуй тварин, яких кіт побачив уві сні.

Котик і слон

Котик спав і бачив сон,
Що не котик він, а слон,
І що він із вишини
Бачить все, немов слони:
Крокодилів, слоненят,
Левенят, буйволенят.
А коти? Коти — дрібнота!
Придивляться — неохота...

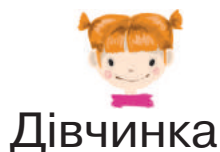
Григорій Фалькович

4

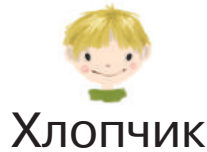
Слова — назви предметів. Хто? Що?

Хто?

Дівчинка

Хто?

Хлопчик

Хто?

Кіт

Що?

Гніздо

Що?

Дерево

Що?

М'яч

С с

Са Со Су Си Сі Се
Ас Ос Ус Ис Іс Ес

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеного предмета.

сніг слід спина стіл середній

сніговик слон спиця стілець середина

сніжок слива спека стіна посередині

2

Прочитай. Чому захворіли діти? Знайди на малюнку Миколку. Обведи.

Наш **Сергійко** захворів,

Бо він сніг, як цукор, їв.

Наш **Степанко** захворів,

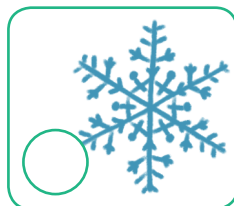
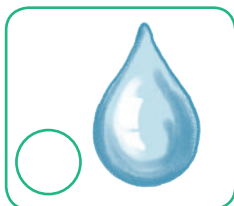
Бо він сніг, як цукор, їв.

А **Миколка** не хворів,

Бо він зовсім сніг не їв.

- Познач , що таке сніг.

3

Текст. Визначаємо тему тексту

Настала зима. Випав сніг. Вибігли діти на подвір'я. Стали сніговика ліпити. Сергійко і Тарасик велику снігову кулю катають. Борис і Славко — середню. Софійка та Світлана ліплять маленьку снігову кулю. Поставили кулю на кулю і почали очі, ніс, руки та головний убір робити. Гарний сніговик! Стоїть надворі, усіх веселить. А ти любиш ліпити сніговиків?

- Як ти гадаєш, з чого діти зробили очі, ніс, руки та головний убір для сніговика? Обведи відповідні малюнки.

Очі зробили з

Ніс зробили з

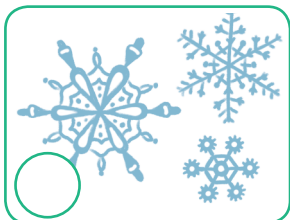
Руки зробили з

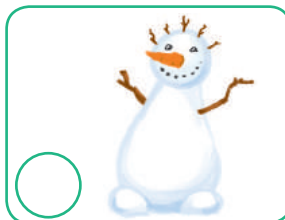
Головний убір — із

- Познач тему тексту. Поясни свою думку.

Сніг

Сніговик

На подвір'ї

4

Слова — назви предметів. Хто? Що?

Хто?

Сергій

Хто?

Софія

Що?

Сніговик

О о

бо	во	го	до	зо
ко	ло	мо	но	по
ро	со	то	шо	що

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеного предмета.

оса нора корова молоко око

коса кора корона солома очі

коза пора ворона колона окуляри

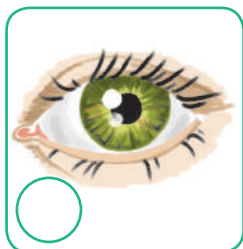
2

Визначаємо тему тексту

Багато людей носять окуляри. Окуляри допомагають людям краще бачити предмети. А є окуляри, які захищають очі від сонця та води.

Окуляри — це лінзи та оправа . Лінзи роблять зі скла чи пластику. Щоб було зручно, лінзи вставляють в оправу.

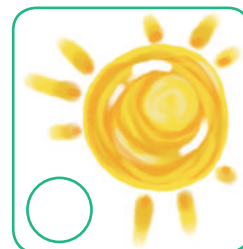
- Познач тему тексту. Поясни свою думку.

Очі

Окуляри

Сонце

Прочитай або послухай вірш.

ОКУЛЯРИ

Ме-ту-шить-ся пан Іларій:

— Де поділись окуляри?..

У кишенях він шукає,

В шафі все перекидає,

Заглядає в черевики ,

І здійсмає грізні крики:

— Це скандал! Якісь **по-чва-ри**

Вкрали в мене окуляри!!!

Перекидує всі речі...

Вже **об-ниш-по-рив** дві печі

І проліз аж крізь димар .

— Ні, нема... Якийсь кошмар!..

Де шукати? Що робити?

Час в поліцію дзвонити!..

- Як ти думаєш, де окуляри?

Роз-лю-тив-ся, натомився,

Врешті... в люстро по-ди-вив-ся.

— Ху-у, знайшов!.. Не бачив **досі**,

Що вони сидять... на носі!

Юліан Тувім (переклад Д. Павличка)

- Де пан Іларій знайшов свої окуляри? Чому?

рухається
безладно,
поспішно

привиди,
чудовиська

ретельно
оглянув

до
цього
часу

О о

Бо Во Го До Зо
Ко Ло Мо Но По
Ро Со То Шо Що

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеного предмета.

озеро літо вікно робот
олень жито зерно робота
окунь болото доміно робітник

2

Текст. Визначаємо тему тексту

- Прочитай. Порівняй текст і малюнки. Знайди схоже і відмінне.

Робота Роббі зробили на заводі. Він уміє виконувати різні програми.

Робот Роббі **живе** у нас, допомагає по гос-по-дар-ству. І тепер він для нас не просто машина. Роббі — це наш справжній друг. Ми разом граємо і читаємо.

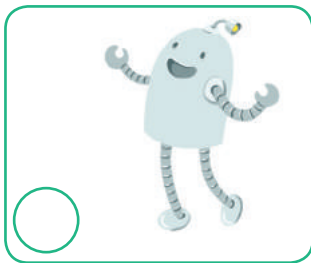
Вранці робот усіх будить. Увечері розповідає смішні історії. А вночі **відпочиває**, як і ми.

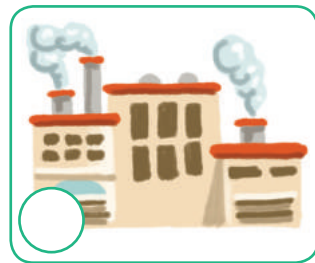
- Познач тему тексту. Поясни свою думку.

Дім

Робот Роббі

Завод

- Вибери правильні відповіді. Зафарбуй відповідні кружечки.

**1. Робота
звуть:**

- ☐ Додді
☐ Роббі
☐ Тоббі

**2. Робот
для дітей:**

- ☐ машина
☐ іграшка
☐ друг

**3. Робот
з дітьми:**

- ☐ читає
☐ грає
☐ малює

3

Слова — назви предметів. Хто? Що?

Хто?

Хто?

Що?

4

Добери роботам імена. Надрукуй їх.

- Постав потрібну позначку.

Пишу імена з великої букви.

НІ

ТАК

А а

ба ва га да за
ка ла ма на па
ра са та ша ща

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеної тварини.

акула лампа баран абрикос
аґрус мавпа варан абрикоси
автобус санки караван абрикосовий

2

Прочитай, замінюючи малюнок словом.

Абрикос чи абрикоса?

У саду ріс .

У саду росла .

На ріс .

На росла .

Який смачний !

Яка смачна !

3

Обведи слова, які відповідають на питання **що?**

абрикоса

слива

брат

абрикосовий

Абрикосовий пиріг

Вирішили звірята й пташенята пиріг спекти.

Несе песик борошно. А молока немає.

Несе кицька молоко. А яєць немає.

Несе курча яйця. А цукру немає.

Несе ведмедик цукор. А масла немає.

Несе теля масло. А абрикоси?

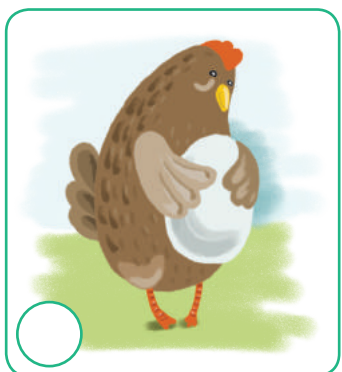
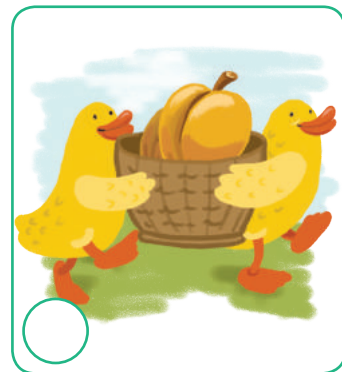
Нарвали каченята абрикоси, у кошик склали і принесли.

Разом тісто замісили, абрикоси розклали.
Пиріг у духовку поставили.

Чекають. Дістали пиріг — на стіл поставили.
Смачно пахне.

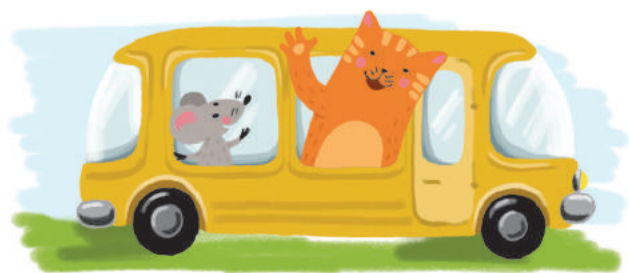
Тут мишеня бігло. Хвостиком пиріг зачепило.
Упав пиріг на підлогу. Що тепер робити?

- Пронумеруй послідовність подій.

А а

Ба Ва Га Да За
Ка Ла Ма На Па
Ра Са Та Ша Ща

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеної тварини.

Алла ламати ласка автобус

Анна казати казка автобусна

Артем дарувати маска автобусний

2

Визначаємо тему тексту. Послідовність подій

Це наш шкільний автобус. Щоранку ми їздили на ньому до школи. Автобус возив нас і до школи, і на різні екскурсії. Він був вже не новий.

Шофер дядько Артем говорив, що автобус погано за-во-дить-ся і часто ла-ма-єть-ся.

Одного ранку за нами приїхав новенький автобус. Він був чистий та блискучий. Ми з радістю сіли в новий автобус і поїхали. Зручно їхати в новому автобусі.

Раптом Андрій каже:

— А я сумую за нашим старим автобусом.

Аліна зітхнула:

— І я теж.

І всі почали згадувати кумедні історії, які трап-ля-ли-ся з нами в старому автобусі. І сумували за ним.

Минув час. Ми поїхали на екскурсію в музей транспорту. І побачили там... наш старий автобус. Він стояв серед інших машин. І всі закричали «Ура!». Чому?

- Познач тему тексту. Поясни свою думку.

Школа

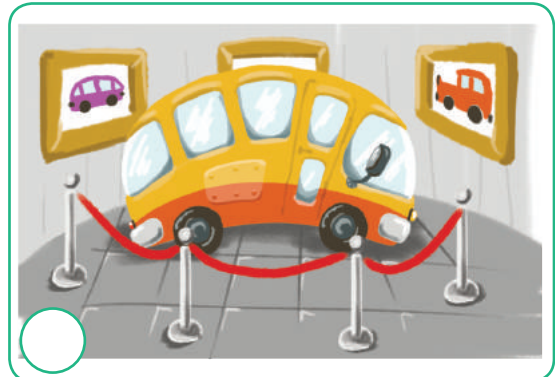

Наш автобус

Школярі

- Пронумеруй послідовність подій.

Б б

ба бо бу би бі бе
аб об уб иб іб еб

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеної рослини.

баба біб булка болото бу-тер-брод
батон хліб білка борода бу-тер-бро-дик
бетон краб будка собака бу-тер-брод-ний

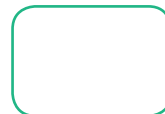
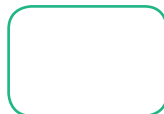

2

Послідовність дій

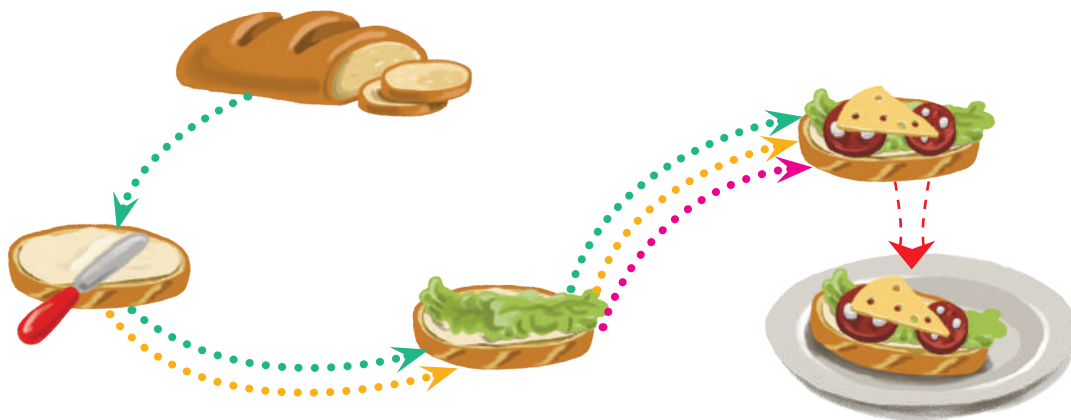
Я готую бутерброд

Що мені потрібно?

- Пронумеруй послідовність дій за малюнком.

- ☐ Я кладу лист салату на хліб.
- ☐ Я беру шматок хлібу.
- ☐ Я кладу сир і ковбасу на лист салату.
- ☐ Я їм бутерброд. Смачно! 😊
- ☐ Я намащую масло на хліб.

3

Прочитай або послухай вірш. Розглянь малюнок. Назви предмети, про які не йдеться у вірші.

Де поділись бутерброди?
Ми катались на санчатах,

А **Джульт-барс** **стояв на чатах** —

Вартував портфелі, сумки,
Ранці, ручки, папки, гумки,
Роз-ма-льов-ки для природи
І чотири бутерброди.

охороняв

А тепер питаю вас,
Що пропало за той час,

Поки спа-ні-ель **Джульт-барс**

Гавкав і стояв на чатах,
Ми ж катались на санчатах?

Підказка 1. Дочекались ми пригоди,
Зникли наші

Підказка 2. Знову я питаю вас,
Може, то зробив ... ?

Григорій Фалькович

Б б

Ба Бо Бу Би Бі Бе
Аб Об Уб Иб Іб Еб

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеної тварини.

Борис рибка бабак будинок
Богдан жабка бегемот будувати
Богдана трубка борсук побудувати

2

З'єднай малюнки і відповідні запитання.

Хто?

Що?

дуб

собака

будинок

будівельник

3

Що будуть робити діти? З'єднай запитання і відповідні малюнки.

- Хто буде будувати?
- Хто буде грати на барабані?
- Хто буде робити бутерброди?

4

Текст. Початок, середина, кінцівка

Початок

Поросята будують будинок.

Середина

Ніф-Ніф возить цеглу для будинку. Нуф-Нуф змішує цемент, пісок та воду, робить розчин. Наф-Наф накладає розчин на цеглину, а зверху кладе іншу.

Кінцівка

Буде будинок міцним! Не страшний сірий вовк!

5

Факти і думки

Здавна люди будували будинки з різних матеріалів. З каменю, зі шкури тварин, з глини і навіть з льоду. Але для мене найкращий будинок той, у якому я живу.

Л л

ла ло лу ли лі ле
ал ол ул ил іл ел

1 Прочитай. Обведи слово — назву зображеної рослини.

липа лелека біль кулька лис
лапа ластівка сіль бурулька лисиця
лампа лебідь кисіль лялька лисеня

2 Факти і думки

В Україні живе лисиця руда. Її тіло вкрите густою шерстю. Хвіст лисички довгий і пухнастий. Коли холодно, вона вкривається хвостом, як ковдрою.

Лисячий хвостик, як кермо машини, допомагає лисичці повертати в різні боки. Лисичка полює на мишей, зайців, диких кролів. Іноді може поласувати ягодами і фруктами.

3 З'єднай малюнки і питання.

Хто?

Що?

Про **пихату** качку
(Скорочено)

з високою
думкою
про себе

Качка плавала в озері.

Прибіг лис і каже:

— Добрий день. Чи то ви — та качка, про яку кажуть, що кращої в селі немає?

Качка зраділа і гордовито мовила:

— Так, це я.

Лис ласкаво говорить:

— То ходіть швидше зі мною. Бо в селі вже чекають на вас.

Качка підпливла до берега. Неспішно вийшла з води. А хитрий лис її за шийку цуп! І каже:

самовпевненість

біда

— **Пиха** не одного довела до **лиха**.

Українська народна казка

- Назви казки, в яких героєм є лисичка.

A cartoon illustration of a large, friendly-looking orange cat with a striped tail and a small grey mouse. The cat is standing on its hind legs, leaning forward with its paws extended towards the mouse. The mouse is also standing on its hind legs, looking up at the cat. They are in a green field with some small white flowers and a few green leaves. The background is a light blue sky with soft white clouds.

1

Леонід лúпа малина лікує лічилочка

2

Леся, Ліна, Павло та Віталік вирішили грати в пі-жмур-ки.

Пі-жмур-ки — це така гра. Усі хо-ва-ють-ся, а хтось один їх шукає. Весело! Та чомусь ніхто не хоче першим шука-ти. Суперечка. Що робити? Леся каже:
— А я лічилку знаю. Давайте полічимо, хто буде шукати?

Усі погодилися. Це ж спра-вед-ли-во?

3

itajik

- HI

Пишу імена з великої букви. ○

TAK

Прочитай лічилку. Розглянь малюнок. Знайди схоже та відмінне.

Весела лічилка
Один горобчик
Сів на стовпчик.
Два півники
В'яжуть віники.
Три сороки
Вчать уроки.
Чотири котики
Миють ротики.
П'ять папуг
Летять на луг.
Шість дроздів
Сидять в гнізді.
Сім лисиць
Побачив Гриць.
Вісім мух
Їдять лопух.
Дев'ять їжаків
Напали на вовків.
Десять білок
Злізли з гілок.

Ігор Січовик

М м

ма мо му ми мі ме
ам ом ум им ім ем

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеної тварини.

мати молоко мавпа дім миша
мова мороз масло грім мишка
мовити морозиво марка вісім мишеня

2

Факти і думки

Усі знають: миші люблять їсти сир. Чи це так? Не зовсім. Мишам по-до-ба-єть-ся їсти зерно, сало, масло і ковбасу. Від сиру мишки теж не відмовляться. Але насіння соняшника чи дині мишам смакує більше. Хочете перевірити?

- Обведи ті продукти, про які йшлося в тексті.

3

Вірш. Тема вірша. Передбачення

Кмітлива мишка

Кіт хропів біля воріт —
 Закривав собою вхід.
 Тут прибігла мишка
 І сказала тишком:
 «Знов валяються коти,
 До будинку не зайти!»
 Й **ледацюгу** трішки
 Лоскотнула мишка.
 Кіт прокинувся,
 Вигнув хвіст, весь потягся,
 Став на міст...

яка добре
 й швидко
 міркує

той, хто
 не любить
 працювати

проскочила

• Що буде далі?

Мишка **шмиг** попід мостом,
 Під ледачим тим котом —
 Поки гнув він спинку,
 Мишка вже в будинку...
 Правда ж, кмітлива мишка?

Вадим Левін (переклад В. Каденка)

4

Скоромовка

Миші в шафі шаруділи,
 Шість шарфів шерстяних з'їли.

М м

Ма Мо Му Ми Мі Ме
Ам Ом Ум Им Ім Ем

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеної рослини.

маки	море	міст	місце
маски	моряк	місток	мімоза
марки	морський	місто	міміка

2

Що є в місті? З'єднай слово з відповідним зображенням.

майдан

вулиця

парк

тролейбус

трамвай

супермаркет

метро

автобус

машини

3

Визначаємо тему тексту

Люди живуть у містах та селах.

У містах багато високих будинків. Біля будинків є майданчики для дітей. У містах є су-пер-мар-ке-ти, музеї, театри. По вулицях міст їздять тролейбуси , трамваї , автобуси , маршрутні таксі . А що ще є в містах?

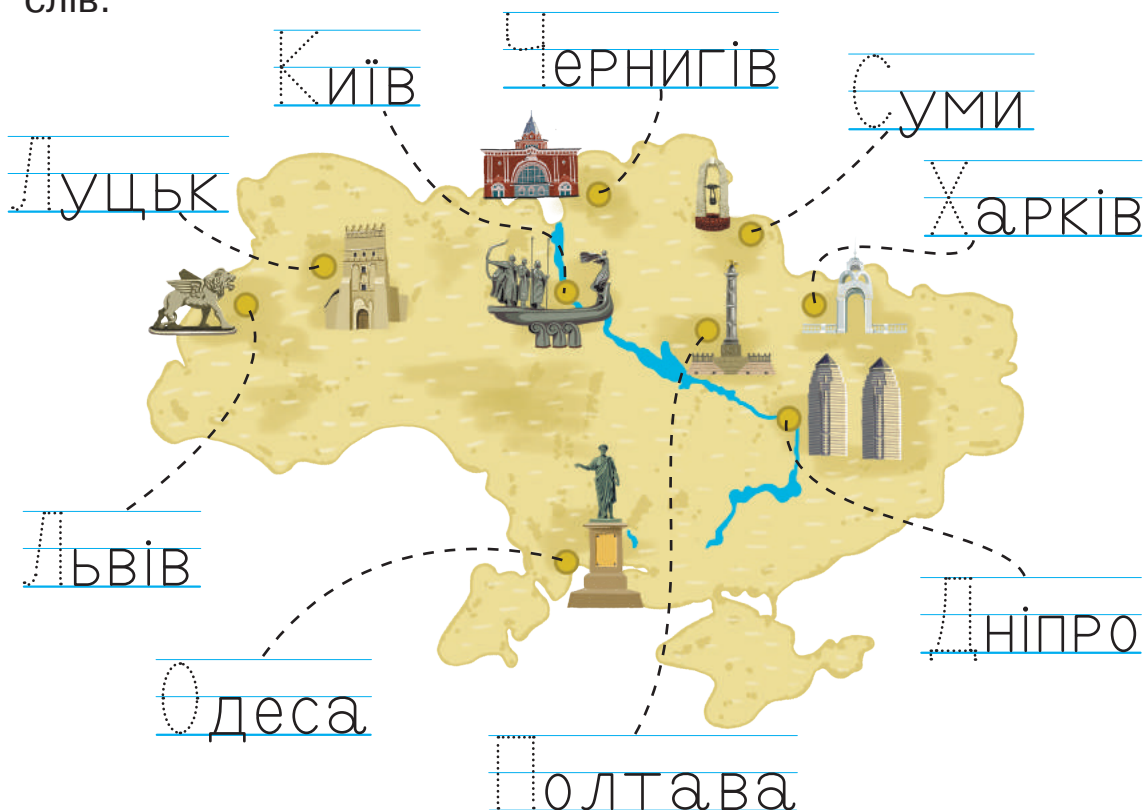
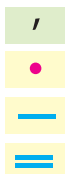

Я пишу назви міст з великої букви.

 Київ

4

З'єднай назву міста з його позначкою на карті. Наведи перші букви у назвах міст України. Запиши звукові схеми слів.

Я я

ва – вя	да – дя
ла – ля	ра – ря
са – ся	та – тя

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеного предмета.

яблуко	буряк	свято	рясно
яблуня	будяк	цвях	рясний
яблучний	моряк	цвяшок	рябий

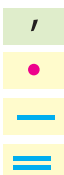
2

Правда чи неправда? Закресли «зайві» слова за зразком.

- Над болотом летить ~~яблуко~~, ~~картопля~~, ~~крапля~~, чапля.
- На столі стояла пляшка олії, конвалія, мелодія, паляниця.
- У дворі росла парасоля, тополя, квасоля, яблуня.

3

Наведи назви предметів. З'єднай назви і питання. Запиши звукові схеми слів.

Хто?

Що?

конвалія

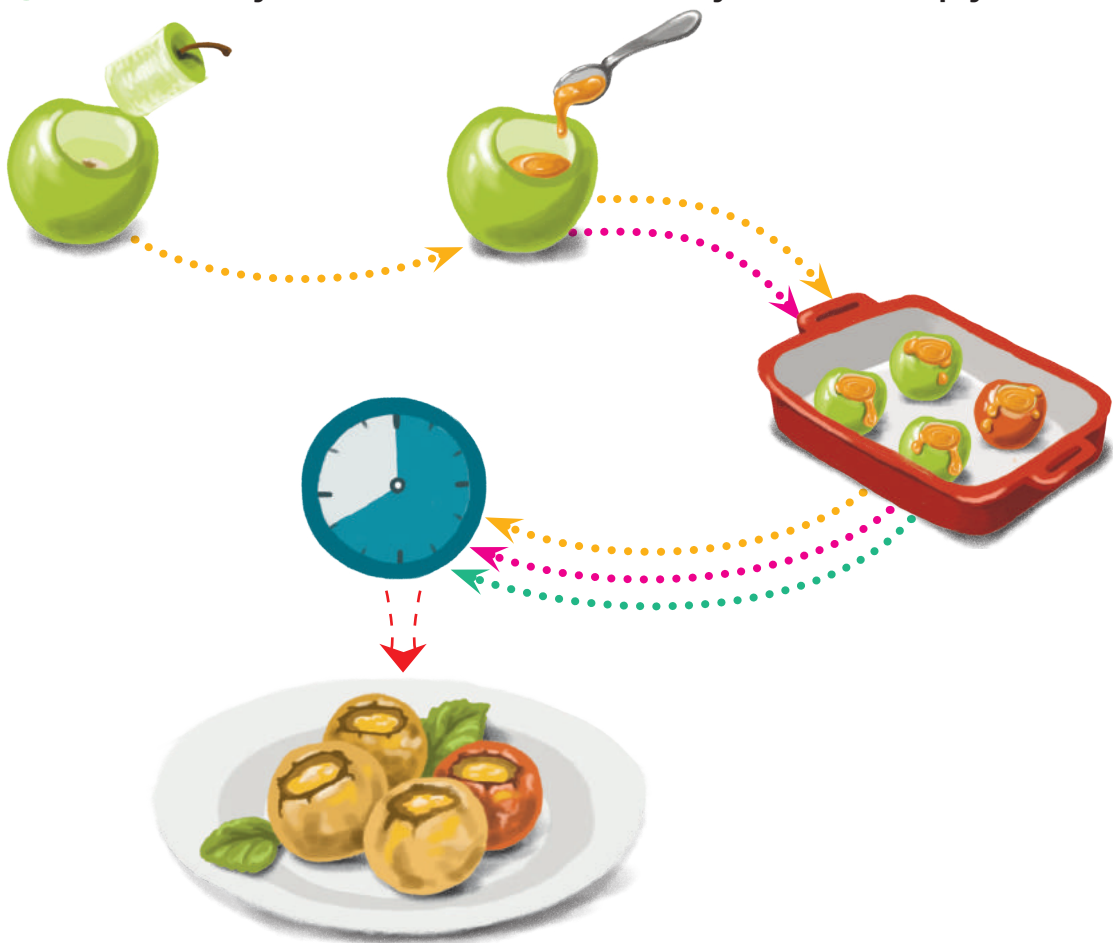
дятел

яблуко

Я готую запечені яблука
Що мені потрібно?

- Пронумеруй послідовність дій за малюнком.
- ☐ Я запікаю яблука в духовій шафі.
- ☐ Я дістаю з яблук серединку.
- ☐ Я беру чотири яблука і мед.
- ☐ Я кладу мед у середину яблука.
- ☐ Я смакую запеченими яблуками з друзями.

,

Апостроф

ба – б'я ва – в'я
 ма – м'я па – п'я
 ра – р'я фа – ф'я

Б У Р Я К
 [p'] [a]

П І Р Я
 [p] [йa]

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеного предмета.

м'яч

ім'я

хом'як

м'ясо

сім'я

черв'як

м'ята

полум'я

п'ять

м'ятний

полум'яний

п'ятниця

Апостроф — це знак '. Апостроф не позначає звук. Апостроф я пишу в словах між буквами вгорі: м'яч, пір'я.

2

Наведи слова. Обведи апостроф у словах. Запиши звукові схеми слів.

м'яч м'ята ім'я пір'я

Казка про малий Апостроф (Скорочено)

Жив та був малий Апостроф.

У житті йому непросто.

Потребує порятунку,

Бо не має він притулку .

Де, скажіть, малюк живе?

В Алфавіті? Ні! Ніде!

- Подумай, де живе Апостроф.

А людина малюку

Відповідь дала таку:

«Не журись, малюче, так.

Просто ти — друкарський знак .

Мусиш бути у словах —

Вим'я, м'ясо і реп'ях ,

М'яз , **прислів'я, м'яч, під'їзд** ,

В'юн , **м'якуш, бар'єр** та **з'їзд**,

Кип'яток , **п'ятак** , **ім'я**.

Ось вона — твоя **сім'я**.

То й живи у тих словах.

Кожне слово — дім твій, дах .

Валентина Черняєва

Я я

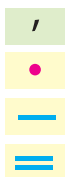
ба – б'я ва – в'я
ма – м'я па – п'я
ра – р'я фа – ф'я

1 Прочитай. Підкресли імена.

п'ять	Дар'я	Дем'ян	Яна
п'ята	Мар'яна	Лук'ян	Яків
п'ятий	В'ячеслав	Валер'ян	Ярослава

2 Надрукуй імена. Запиши звукові схеми слів.

Мар'яна

Дем'ян

Яна

- Постав потрібну позначку.

Пишу імена з великої букви. ☐

НІ

ТАК

3 Прочитай. Розглянь малюнок.
Як ти думаєш, де Яків?

Якову ніяково —
Всі шукали Якова,
А він хвилювався,
Що не заховався.

Іван Андрусак

Моє ім'я

Початок

Я — **Мар'яна**. Мені сім років. Я живу на п'ятому поверсі великого будинку.

Середина

Сьогодні на подвір'ї я грала в м'яч з Яринкою та Яною.

— **Мар'яше!** — кличуть подруги. — Кидай м'яч.

Я кидаю м'яч, а дівчата відбивають. Весело!

Потім мене гукнула бабуся:

— **Мар'янчко!** Іди обідати.

Я пішла додому і зустріла сусідку, тітоньку Ярославу.

— Як справи, **Мар'янко?** — запитує вона.

— Добре, — одказую.

Удома мама налила мені суп і говорить:

— Смачного, **Манюню**.

Кінцівка

Я їм суп і думаю: «Як гарно, що в мене багато імен!». Чи це так?

Н н

на но ну ни ні не
ан он ун ин ін ен

1

Прочитай. Обведи слово — назву зображеного предмета.

намет картон ніж ніс
небо вагон ніжка носик
неділя каштан ніжний носоріг

2

У кого який ніс? З'єднай речення і відповідні малюнки.

• Мій ніс — хобот.

• Мій ніс — п'ятачок.

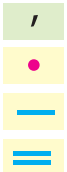
• На моєму носі — ріг.

• Мій носик з металу.

3

Наведи назви предметів. З'єднай назви і питання. Запиши звукові схеми слів.

Хто?

Що?

СЛОН

ХОБОТ

ЧАЙНИК

Слоненя (Скорочено)

У давнину у слона не було хобота. А був маленький, як твій черевик, носик. Слоненя пхало свій малий носик усюди.

Одного разу Слоненя подумало: «А що Крокодил їсть на обід?»

- Що буде далі?

І Слоненя пішло до річки. Воно ніколи не бачило крокодила і не знало, як він виглядає.

У річці плавав Крокодил. Слоненя запитало:

— Ви не знаєте, що їсть Крокодил на обід?

— Знаю, — відповів Крокодил. — Тільки підійди ближче, я скажу тобі це на вушко.

Слоненя підійшло до річки ближче. Крокодил — хап! — та й ухопив його за ніс.

- Що буде далі?

— Я га-да-ю, що сьо-год-ні на о-бід у мене Сло-не-ня, — промовив Крокодил крізь зуби (щоб не відпустити маля).

— Пустіть, — закричало Слоненя і почало відступати назад.

Крокодил тяг-тяг-тяг. Ніс Слоненяти ставав усе довшим, довшим, довшим. Аж раптом його ніс ви-слизнув з пащі Крокодила.

Зраділо Слоненя та й побігло додому. З того часу всі слони мають довгий ніс — хобот.

За ідеєю Редьярда Кіплінга

Н н

на но ну ни ні не
ан он ун ин ін ен

1 Прочитай. Обведи першу букву в іменах.

Наталя	Ніна	Тетяна	Анна	Іван
Наталка	Надія	Олена	Ганна	Руслан
Наталочка	Назар	Ірина	Інна	Богдан

2 Надрукуй своє ім'я та імена друзів, які починаються на букву **Н**.

- Постав потрібну позначку.

Пишу імена з великої букви. ☐

НІ

ТАК

3 Визначаємо тему тексту. «Зайве» речення

Наталя любить квіти. Вона вирощує на клумбі нарциси , нагідки , незабудки . У нашому зоопарку живе носоріг. Назар та Інна допомагають Наталі доглядати за квітами. Назар носить воду. Інна вириває бур'ян.

- Познач тему тексту. Поясни свою думку.

Клумба

Квіти

Носоріг

4

Прочитай. Порівняй вірш і малюнок. Знайди схоже і відмінне.

Нагідка

Що ромашки — бі-ля-вень-кі,
Чор-но-брив-ці — чор-ня-вень-кі.
А в нагідки така біда,
Така біда — коса руда.
Стоїть вона, сиротина,
Одним-одна коло тину.
А ромашки дивуються,
Чор-но-брив-ці чудуються:
— Звідкіля ти, гар-не-сень-ка,
Як сонечко, яс-не-сень-ка?

Тамара Коломієць

5

Закресли «зайве». Поясни свою думку. Назви решту предметів одним словом.

К к

ка ко ку ки кі ке
ак ок ук ик ік ек

1

Прочитай. Обведи слова — назви зображених предметів.

кіт	козак	краб	куб
котик	літак	кран	кубок
кицька	гопак	кропива	клубок
кошеня	слимак	краплина	клубочок

2

З'єднай речення і відповідні малюнки.

• Клубок котився по дорозі.

• Їжак згорнувся в клубок.

• Кіт грається клубком ниток.

• Гадюка звилася в клубок.

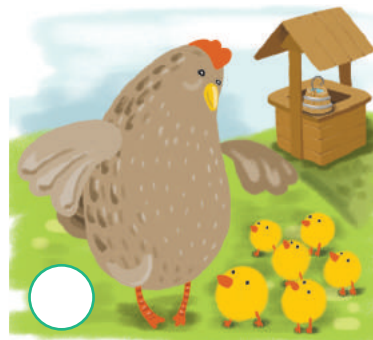
3

Тема вірша. Заголовок. Послідовність подій

Котик каже:

— Чуєш, кицю,
Коло нашої криниці
По стежинці, по пісочку
Жовті котяться клубочки!
— Кво-кво-кво! —
Озвалась квочка.—
— Хто сказав,
Що то клубочки?!
То ж мої
Синочки й дочки! —
...І курчаток поховала,
Щоб їх киця не чіпала!

Валентина Каменчук

- Познач ☒, який заголовок кращий.

☐ Курчатка

☐ Котик і курчатка

☐ Клубочки

К к

1 Прочитай. Обведи слово — назву зображеного предмета.

Кіра Клим Карл книга
Карина Катерина Клара книгарня
картина катер Київ книжковий

2 Надрукуй першу букву **К** або **к** у словах.

Кіра Книга Київ Картина

3 З'єднай речення і відповідне зображення.

- Кіра читає книгу про тварин.
- Катерина читає казки.
- Клим читає о-по-ві-дан-ня про дітей.
- Карл читає ен-цик-ло-пе-ді-ю про техніку.

4

Розкажи, про що можна дізнатися, розглядаючи обкладинку книги.

автор

назва

малюнок

5

Прочитай. Порівняй вірш і малюнок. Знайди схоже і відмінне.

Про книжку
Книжка скар-жи-лась Мар'яні:
— Я у тебе не в пошані.
Звідкіля це на мені
Плями сині та масні?
Подивися, от сторінка:
Намальована хатинка,
Під хатинкою — маля,
І написано: «Це я».
А за дві сторінки далі —
Різні звірі небувалі:
Сині, жовті та рябі,
Що й не снилися тобі.
Люди скажуть: — Ой, чия ти?!
Як тебе тепер читати?
Скільки ми читали книг,
А не бачили таких!

Марія Пригара

І і

би – бі ви – ві пи – пі
ни – ні ри – рі си – сі
ди – ді зи – зі ли – лі
ти – ті ки – кі ми – мі

1

Прочитай. Обведи слова — назви зображених предметів.

ім'я ківі сік іграшка
іменини вікно сіль іграшковий

2

Прочитай. Де чия іграшка? З'єднай зображення дітей та їхніх іграшок.

Інна

Моя іграшка їздить. Я перевозжу в ній інші іграшки.

Іван

Моя іграшка пухнаста, м'яка, коричневого кольору. Я люблю з нею спати.

Ігор

Моя іграшка — це багато кольорових фігур. З них я можу будувати вежі.

Іванна

Я свою іграшку можу годувати, класти спати. Її можна переодягати.

3

Прочитай. Обведи першу букву в іменах.

Іван Ілона Інна Ігор іграшка

Іванна Ірина Ілля Ігорьок іграшковий

4

Надрукуй першу букву **І** або **і** у словах.

Іван

Інна

Іграшка

5

Текст. Початок. Середина. Кінцівка

Як Івась іграшку вибирав

Початок

У неділю мама з Івасем пішли до магазину іграшок. За подарунком. Для молодшої сестрички Івася — Іринки.

Середина

Зайшов Івась до магазину і завмер. Скільки цікавих іграшок! І пухнасті кошенята, і веселі клоуни, і ролики, і машини. І він — літак! З пультом керування. Такий, про який хлопчик вже давно мріяв.

— Івасю, що купимо Іринці? Ведмедика чи ляльку? — запитала мама.

— Літак, — стиха промовив Івась.

— Літак? — зди-ву-ва-ла-ся мама.

Кінцівка

- Придумай, як закінчилася історія. Поясни свою думку.

И и

- 1** Прочитай слова. У кожному стовпчику обведи слова — назви зображених предметів.

виноград

липа

диван

злива

високий

липень

дитина

слимак

виросли

лисичка

димар

сліди

вишні

лимон

диня

слива

- 2** Тема тексту. Заголовок

Чиї сліди?

Зима. Випав сніг. На снігу — сліди. Чиї?

Ось дрібні сліди мишки-полівки

Ось глибокі та великі сліди лося

А це широкі сліди вовка, схожі на сліди собаки.

А поряд вузькі та довгі сліди зайчика

- З'єднай зображення тварин та їхні сліди.

3

Прочитай або послухай учителя.

Як то добре в світі жити:
 Татка з мамою любити,
 З бабцею садити квіти,
 Рибу з дідусем ловити,
 Мати песика малого,
 Не жаліть йому нічого,
 Вчасно з песиком гуляти,
 В будці м'яко простеляти,
 Щоб і песик міг радіти,
 Що у світі добре жити.

Оксана Кротюк

4

Слова — назви дій предметів

Що робити?

жити

любити

радіти

гуляти

5

Прочитай. Постав знак напроти улюбленої справи хлопчика. А що любиш робити ти?

Я люблю малювати.
 Я не люблю грати в хокей.
 Я люблю грати в шахи.
 Я не люблю стріляти з лука.
 Я думаю, що кожна людина
 має улюблені справи.

Що я люблю?

Й й

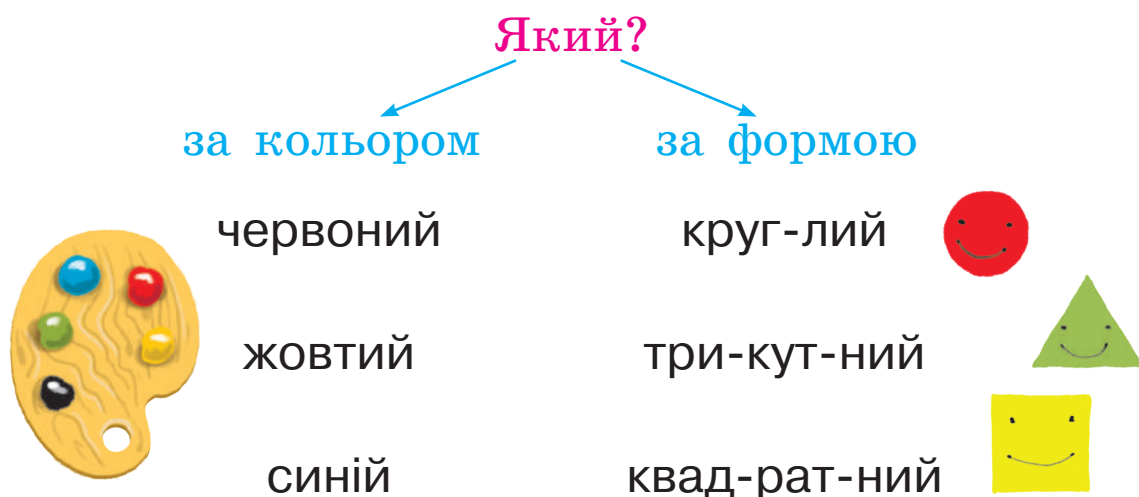

1 Прочитай. Обведи слово — назву зображеного птаха.

йод	сойка	великий	Сергій
йорж	чайка	маленький	Андрій
йогурт	лійка	широкий	Софійка
йти	лінійка	вузький	Марійка

2 Слова — ознаки предметів

3 Обведи слова, які називають ознаки зображених предметів.

м'яч

синій

трикутний
круглий

листок

жовтий

трикутний
синій

аркуш

чистий

квадратний
червоний

4

З'єднай слова і малюнки.

Який?

веселий — сумний
 гарячий — холодний
 великий — малий

5

Головний герой

Про голодного Йеті

не поївши

На одній планеті
 Жив голодний Йеті.
 Це така людина,
 Тільки снігова.
 На сніданок Йеті
 Їв лише котлети
 І лише ячмінним
 Квасом запивав.
 Ну а більш нічого,
 Ну геть-геть нічого,
 Ну, їй-бо, нічого
 В роті він не мав.
 От хіба що ногу,
 Поросячу ногу,
 Та яєць десяток
 Смажених ум'яв.

Потім **натщесерце**
 З'їв борщу відерце,
 Пирогів з грибами
 З'їв приблизно з пуд,
 І тому, до речі,
 Йеті наш надвечір
 В талії та в плечах
 Над-зви-чай-но схуд.
 Гірко плаче Йеті:
 — Я на цій планеті
 З голоду страшного
 Дуже помарнів,
 Адже я нічого,
 Ну геть-геть нічого,
 Ну, їй-бо, нічого
 З ранку ще не їв.

Сашко Дерманський

Вірш без кінця. Вчимо напам'ять

Білий безконечник

Білий шлях,
Білий сніг.
Білий песик
Прудко біг.
Почалася хур-то-ви-на —
Зникли вуха, лапки, спина!
Видно тільки носик — цятку...
Тож почнімо все спочатку:
Білий шлях,
Білий сніг.
Білий песик
Прудко біг.
Почалася хур-то-ви-на —
Зникли вуха, лапки, спина!
Видно тільки носик — цятку...
Тож почнімо все спочатку...

Леся Мовчун

- Чому вірш називається безконечник? Скільки разів ти можеш його повторити?

Навчальне видання
БОЛЬШАКОВА Інна Олексіївна
ПРИСТІНСЬКА Марина Сергіївна

НАВЧАННЯ ГРАМОТИ. 1 КЛАС.

Навчальний зошит

У 4 частинах

Частина 3.1

Редактор *Ю. М. Миронова*
Технічний редактор *С. В. Яшиш*
Художник *О. А. Рибцова*

З питань придбання продукції
видавництва «Ранок» звертатися за тел.:
у Харкові – (057) 727-70-80, 727-70-77;
Києві – (044) 599-14-53, 377-73-23;
Вінниці – (0432) 55-61-10;
Дніпрі – (056) 785-01-74, 789-06-24;

«Книга поштою»: вул. Котельниківська, 5, Харків, 61051.

Тел. (057) 727-70-90, (067) 546-53-73.

E-mail: pochta@ranok.com.ua

www.ranok.com.ua

T817014У. Підписано до друку 03.01.2018.

Формат 60×90/8. Папір офсетний.

Гарнітура Шкільна. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 5,0.

ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кібальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 5215 від 22.09.2016.

Для листів: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145.

E-mail: office@ranok.com.ua

Тел. (057) 701-11-22, 719-48-65,

тел./факс (057) 719-58-67.

Житомирі – (067) 122-63-60;

Львові – (032) 244-14-36;

Миколаєві і Одесі – (048) 737-46-54;

Черкасах – (0472) 51-22-51;

Чернігові – (0462) 93-14-30.

E-mail: commerce@ranok.com.ua

Папір, на якому надрукована ця книга,

безпечний для здоров'я
та повністю
переробляється

з оптимальною білизною,
рекомендованою
офтальмологами

вибілювався
без застосування
хлору

Разом дбаємо про екологію та здоров'я

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Навчання грамоти. 1 клас. Навчальний зошит

Видання входить до комплексу для початкової школи, що бере участь у Всеукраїнському експерименті за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти» на базі загальноосвітніх навчальних закладів

Комплекс для початкової школи:

- **Математика.** 1 клас
(автори С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко)
- **Я досліджую світ.** 1 клас
(автори Н. М. Бібік, І. О. Большакова, М. С. Пристінська)
- **Навчання грамоти.** 1 клас
(автори І. О. Большакова, М. С. Пристінська)

Долучайтесь до обговорення в групі:

#ХОЧУВЧИТИСЬ@Навчання грамоти «Ранок». Пілот

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Інформаційні партнери проекту:
громадські організації
«Глобал Офіс» і «ЕдКемп Україна»

